

بررسی تأثیر نیروهای مختلف در شکل‌گیری فضای شهری

دکتر علی سلطانی* احمدعلی نامداریان**

تاریخ دریافت مقاله: ۸۹/۵/۳

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۹/۸/۱۷

چکیده

بافت و ساختار شهرهای امروزی حاصل فرآیندی است که از سال‌های بسیار دور آغاز شده و تحت تأثیر نیروهای مختلفی، از قبیل زمان، اداری، اقتصادی، سیاسی و نیروی اجتماعی شکل گرفته است. این ساختار و بافت جوابگوی دوره‌های گوناگون تاریخی بوده و در واقع شهر، محل تجلی نیازها و اراده ساکنان آن بوده است. لذا، ضمن معرفی نیروهای موثر بر تحولات شهری، کیفیت فضاهای شهری را متأثر از چگونگی تعامل این نیروها دانسته و بر باز تعریف فضای شهری به عنوان مکان گفت و گوی نیروها تأکید گردیده است. با مراجعه به نظریه کنش ارتباطی هابرماس: «گفت و گو، به مثابه فرایند آشنایی زدایی و باز آشنایی نیروها»، می‌توان عنوان نمود که برای دستیابی به فضای شهری با کیفیت، باید امکان تعامل نیروها در حد بیشینه فراهم گردد. این فرضیه با ارائه مثال‌های موردی از شهرهای تاریخی ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد.

واژه‌های کلیدی

نیرو، تحول، فضای شهری، مکان، گفت و گو

* استادیار طراحی شهری، دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز، شیراز، گلدشت معالی‌آباد (مسئول مکاتبات) E-mail: soltani@shirazu.ac.ir

** دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه هنر اصفهان E-mail: Ahmadnamdarian@yahoo.com